

שיעורו, מ"מ אם באנו לדון על המקום נמצא דכל הגובה עשרה שבו יש לו במקומו מחילת לחי, כיון דאית' בעיני, ורק דהלחי בעלמא אין בו שיעורא דעשרה ספחים, דע"ז הא מועיל הא דכתומי מיכתת דלית ב' שיעורא, אשר ע"כ נראה דדעת הרמב"ם היא בכל מחילות רה"י דבעינן שיהא גובהן עשרה עיקר השיעור אינו בעלם המחילות, כי אם בהמקום, דבעינן שגובה עשרה שבו יהא מוקף מחילות, ואם מלאנו גובה עשרה שמוקף מחילות בכל העשרה שבו, לא איכפת לנו כלל בעלם המחילות אם הן מחזיקות עשרה אם לא, וע"כ גם הכא בלחי של אשרה נהי דכתומי מיכתת שיעורו, אבל הרי זה לא מהניא רק דעלם הלחי לית ב' שיעורא, אבל בהמקום הרי עכ"פ כל הגובה עשרה חשוב מוקף מקלח מחילה רביעית דמועיל זאת בדיני מחילה, וע"כ לפ"מ שפסק הרמב"ם דלחי משום מחילה, ע"כ שפיר הוי לחי גמור, והו' שמחלק הרמב"ם בין לחי לקורה, דבקורה דהשיעור טפח הוא בעלם הקורה וע"כ שפיר שייך בזה הך דינא דכתומי מיכתת שיעורו, משא"כ בלחי דעלם הלחי אין לו שיעור כלל, והשיעור הוא רק בהמקום, ע"כ לא שייך בזה הא דכתומי מיכתת שיעורו וכשר גם בשל אשרה וכש"כ.

הלכות עירובין

פ"ו הט"ז אמר ככר זה היום חול ולמחר קדש ועירב בה ה"ז עירוב שבין השמשות עדיין לא נתקדשה ודאי וראוי' היתה מצעוד יום, אבל אם אמר היום קדש ולמחר חול אין מערבין בה שאינה ראוי' עד שתחשב עכ"ל, והוא בעירובין דף ל"ו בעא מיני' רבא מר"נ ככר זו היום חול ולמחר קדש ואמר עירבו לי בזה מהו א"ל עירוב, היום קדש ולמחר חול ואמר עירבו לי בזה מהו א"ל אין עירובו עירוב מ"ש וכו' היום חול ולמחר קדש מספיקא לא נחתא לי' קדושה היום קדש ולמחר חול מספיקא לא פקעה לי' קדושת' מיני', והו' דברי הרמב"ם, אלא דל"ע הא דכתב הרמב"ם שבין השמשות עדיין לא נתקדשה ודאי וראוי' היתה מצעוד יום, דמשמע מזה דטעמא דמספיקא לא נחתא לי' קדושה הוא כי היכי דתהוי סעודה הראוי' מצעוד יום, והלא בהיום חול ולמחר קדש הא עיקר החסרון הוא משום שהיא הקדש בתחילת היום ואין קי"ל דתחלת היום קונה וע"ז הוא דלריכין לטעמא דמספיקא לא נחתא לה קדושה, ול"ע הא דשינה הרמב"ם וכתב לטעמא דמספיקא לא נחתא לה קדושה לענין הדין דסעודה הראוי' מצעוד יום, ול"ע.

והנה בעיקר הך טעמא דמספיקא לא נחתא לי' קדושה, ל"ע מהא דאיתא בסוגיא שם לגין טבול יום שמלאהו מן החבית של מעשר טבל ואמר ה"ז תרומת מעשר לכשתחשב דבריו קיימין ואם אמר עירבו לי בזה לא אמר כלום אמר רבא זאת אומרה סוף היום קונה עירוב דאי ס"ד תחילת היום קונה עירוב וכו' אמאי לא אמר כלום, אר"פ אפילו תימא תחילת היום קונה עירוב בעינן סעודה הראוי' מצעוד יום וליכא, הרי דמבואר בזה דהא דבה"ש קונה עירוב אין זה מדין ודאי, ורק דהוא משום דלענין עירוב סמכין אספיקא, וכדחזינן דתלוי באל תחלת היום קונה עירוב או סוף היום קונה עירוב, הרי דרק אותה הרגע שהיא תחלת היום או סוף היום היא שקונה, וכל הבה"ש הוא רק משום ספיקא, ומשום דלענין עירוב סמכין אספיקא, וא"כ קשה בהך דהיום חול ולמחר קדש דעירובו משום דמספיקא לא נחתא לי' קדושה, והא לפ"מ דקי"ל דתחלת היום קונה עירוב הא נמצא דאין כאן ספיקא כלל בהעירוב, ורק דממ"נ אין עירובו עירוב, כיון דאמר דלמחר קדש א"כ הא ודאי דתחלת היום אימתי שיהי' כבר יבא קדש, וקשה דאיך עירובו עירוב, והפשט בזה, דהא דקאמר הגמ' דמספיקא לא נחתא לי' קדושה אין

הפירוש משום דמספיקא מוקמין לי' אחזקת חולין, כי אם דהוא דין צפ"ע בהקדש בתורת ודאי דמספיקא לא נחתא לי' קדושה, דכל שתלה הקדשו בזמן לילה לא הקדשו אלא בזמן לילה הודאי, והרי הוא ביה"ש ודאי חולין משום הך טעמא, וע"כ עירובו עירוב כיון דבשעת קנייתו הרי הוא חולין ודאי, והא שכתב הרמב"ם שבה"ש עדיין לא נתקדשה ודאי, ג"כ פירושו דהא דלא נתקדשה הוא בתורת ודאי, והוא זה המבואר בסוגיא דמספיקא לא נחתא לה קדושה, והנה בשבת דף ל"ד ואיזהו ביה"ש משתקע החמה כ"ז שפני מזרח מארדימין וכו' ד"ר יהודה ר' נחמי' אומר כדי שילך אדם משתקע החמה חלי מיל ר' יוסי אומר בין השמשות כהרף עין זה נכנס וזה יוצא וא"ל לעמוד עליו וכו', והנה הא ודאי דהדין ביה"ש של כהרף עין זה נכנס וזה יוצא הוא אליבא דכ"ע, אלא דלר"י ור"נ דס"ל ספק השני של ביה"ש אם הוא יום או הוא לילה ובכל הזמן הוא ספק, לא ידעינן אימתי הוא שעת הכהרף עין שזה נכנס וזה יוצא, ולר' יוסי הוי הך ביה"ש בחר דשלים ביה"ש דר' יהודה וכמבואר בסוגיא דשבת שם, ולפ"ז ל"ע בזה דמספיקא לא נחתא לי' קדושה, אם הוא זה רק על אותו הכהרף עין שזה נכנס וזה יוצא עלי' הוא דאמרין דלא נחתא לי' קדושה, אבל הך ספיקא של כל ביה"ש דר' יהודה ור"נ נידון ככל ספיקא דעלמא דהוי הקדש ספק, או דעל כל הבה"ש כולו הוא דנאמר דמספיקא לא נחתא לי' קדושה, ונראה זה מבואר מהא דלא הוזכר ברמב"ם בזה ערכין הך דינא שספק ביה"ש לא נחתא לי' קדושה והוא חולין ודאי, ש"מ מזה דספיקא דכל ביה"ש כולו נידון כשאר ספקי דעלמא דהוא ספק הקדש, והא דמספיקא לא נחתא לי' קדושה לא נאמר רק על הבה"ש של כהרף עין שזה נכנס וזה יוצא, ולפ"ז נמצא דבעיקר ההקדש הוי כל הבה"ש הקדש ספק, ולא איכפת לנו שוב מה דלא נחתא לי' קדושה בהרף עין דזה נכנס וזה יוצא, כיון דעכ"פ הוא הקדש ספק משום הספק השני של ביה"ש שמא הוא ודאי יום או ודאי לילה, וליכא מזה נ"מ לדינא רק לענין עירוב דקניית עירובו תלוי בהך כהרף עין, ולהכי הוא דכתבו הרמב"ם הכא והשמיטו בזה ערכין, ולפ"ז הא ניחא הא דכתב הרמב"ם שבה"ש עדיין לא נתקדשה ודאי והרי היא סעודה הראוי' מצעוד יום, וכבר הקשינו דטעמא דביה"ש לא נתקדשה ודאי הרי לריכין לענין שמהא חולין ודאי בתחלת היום וכדקי"ל דתחלת היום קונה, אכן לפי המבואר נימא דתרת' נקט הרמב"ם, דהך דביה"ש לא נתקדשה ודאי הוא באמת טעמא על עיקר הדין קניית עירוב שהוא בתחלת היום והוא זה בשל הקדש וע"ז נקט טעמא דביה"ש לא נתקדשה ודאי וא"כ הוא חולין ודאי וספיר מערבין בו, והא דסיים אח"כ והרי היא סעודה הראוי' מצעוד יום, דינא קמני, דלהרמב"ם קשיית' נהי דאותו הזמן של הכהרף עין הרי הוא ודאי חולין ויכולין לקנות בו, אבל מ"מ כיון דהכבר הוא בספק הקדש כל הזמן של ביה"ש משום הספק השני של ביה"ש אם הוא ודאי יום או ודאי לילה, א"כ אכתי חסר ב' דין סעודה הראוי' מצעוד יום כיון דאסור משום ספיקא, וכמבואר בסוגיא שם דגם אם אסור משום ספיקא, ג"כ לא חשיבא סעודה הראוי' מצעוד יום, והו' שסיים הרמב"ם והרי היא סעודה הראוי' מצעוד יום, ר"ל דבכה"ג חשיבא גם סעודה הראוי' מצעוד יום, כיון דהא איכא ממ"נ דהזמן של סוף היום אימתי שהוא הוא אז חולין ודאי ומוסר באכילה א"כ ממילא דחשיבא גם סעודה הראוי' מצעוד יום בכה"ג.

הלכות יום טוב

פ"ו הי"א שני ימים טובים שחלו להיות בחמישי וערב שבת עושה עירובי תבשילין מיום רביעי שהוא ערב יו"ט, שכח ולא הניח מניחו בראשון ומתנה וכו', כיוצא בו היו לפניו